

Літнатович Тетяна Миколаївна

Стежинами життя

Третій збірник поезій

Чернігів
2003

Літнорович Т.М. Стежинами життя. Третій збірник поезій. ЧДІЕіУ, Чернігів.-
106 с.

Зміст

Передмова	7
Сповідь	9
Кохання	10
Батьківщина	11
Двадцятий век	11
Мило	13
“О, запорізькі козаки”	14
Берізка	15
Дружба	15
Води Волги и Днепра”	16
“Дві подружки задушевні”	17
Батькова криниця	17
“Синочок вгледів із вікна”	19
“Трудяга дятел”	20
“Два бики тягли гружену гарбу”	20
“Наш колишній голова”	21
Джерело	21
Літнім вечором	22
Син в Заполяр’ї	23
Бились депутати	24
Рождество Спасителя	25
Не вірю	26
Кохав, через бідність не взяв	27
Стан душі моєї	28
Бессмертие	28
Кульбаба	31
Земля у нас одна	32
Мати-й-мачуха	33

Годинник	33
Мрії	34
Якби судилося мені	35
Склонення	37
Старт	38
Примхи душевні	39
Молюсь за синів	40
Заповіт	41
Березка	42
Хай мудрість надихне	43
Закономірність	43
Плакуча верба	44
Польові дзвоники	45
Подаяніє	46
23 лютого	47
Размышление	48
Кагор	49
“Весна, сонце, радість”	50
Вдова солдата	51
Русь	52
Втрачаю силу	54
Одиночество	54
Журба	55
Маскарад	56
Життя учить нас	59
Вечірні роздуми	60
Перепис населення	60
Роздуми старості	61
Пробудження	62
Сосна	62

Десять років незалежності	63
“Не всё на свете продаётся”	65
“Якщо доля обманула”	65
Журба	66
Перебудова	67
Історія	68
Наdejда	69
Запам’ятай	70
Плин часу	70
Метеорит	71
Смена тисячелетий	72
Падаюча зірка	73
Маю честь	74
Суть буття нашого 2002 року	75
На роздоріжжі	75
Натхнення	76
Правду кажіть	77
Шипшина	78
В моїм краю	78
Доля	79
Хазяйська дитина	80
У вирій	82
Лісничий	82
Весна-красна	83
Щасливе сімейство	84
Де ти, зіронько моя?	85
По гриби	86
Києве мій	88
Відплата	89
Світобачення сьогодні	90

Указ Петра Великого	91
Синам	92
Мудрість слова	93
Комета	94
Обережно	96
Рідний край	97
Нерозділене кохання	98
“Братами ми були по совісті”	99
Розлука	100
Студентська клятва	100
Як збрехати?	101
Буває	102
Вічність	102
Жарти долі	103
Синам	104

Передмова

Літнарівч Тетяна Миколаївна народилась 16 лютого 1927 року в старовинному селищі Гриців. Закінчила Кременецький учительський інститут. Після заочно закінчила Кам'янець-Подільський педагогічний інститут. В школі читала історію і географію. Має стаж 40 років. У 1997 році після перенесених двох важких операцій в онкодиспансері почала писала серйозно вірші. Важке життя перебудови, коли по 7 – 8 місяців не давали пенсії, внесло свій відбиток у творчість. Неначе підвела підсумок земному буттю.

У першому збірнику поезій “Народ мій є, народ мій вічно буде”, який вийшов у світ у 2000 році, було опубліковано 29 віршів. У другому збірнику “Пам’ять”, який було набрано на кафедрі “Геодезії, землевпорядкування та кадастру” у 2002 році, побачили світ 102 вірші.

У даному збірничку “Стежинами життя” Тетяна Миколаївна представляє 100 віршів.

Її поезія висвічує глибини душі людини, яка все своє життя пропрацювала вчителькою в мальовничому селищі Грицеві, що втопає у вишневих і яблуневих садах, яке омивають дві річки Хомора та Білка, а поряд стоять два ліси, що ніби велетні – атланти охороняють село. Колись у Грицеві була велика триповерхова церква, у якій молився сам Суворов. У після революційні роки церкву розібрали і побудували двоповерхову школу і будинок відпочинку. Кожен камінь, кожна цеглина школи була

промолена ще в церкві. І в такій школі довго працювала Тетяна Миколаївна.

Нехай Творець її ще довго надихає на написання віршів, нехай як можна повніше розкриється її душа і вона все, що думає, про що мріє вискаже на сторінках цих маленьких книжечок.

Доброго їй здоров'я і багатьох років життя.

Син Руслан

Сповідь

Про зле ніколи я не помишляла,
Як хвилею мене несло.
Тонула, а то виринала –
В житті всіляко було.

На схилі літ проснулось щось,
Що довго так дрімало;
Мене непокоїло, щоб сказати,
І завжди-завжди надихало.

І помисли мої так хворобливо
В ефірнім просторі істини шукали,
Слова самі лягали на папір,
Мною як хотіли управляли.

Я раб свого натхнення,
В полоні вічного шукання.
Якась незрима енергія управляє мною
В супереч мого бажання.

Все те, що записали
Диктувалось небесами,
Як істини і сподівання -
А може добрими зірками.

Як в сповіді я признаюсь,
Що мною якась сила управляє:
На добро, любов, на дружбу

Мене і вас всіх закликає.

В полоні чар магічних
Родились думки і слова:
Хотілось всім добро зробити,
Щоб Вітчизна кращою була.

Щоб мудрість нами управляла
По правді, в рівності життя ішло,
Щоб справедливість, совість, честь
Найвищим принципом було.

Прислухайтесь уважно,
Щось може людям послужити.
Не проклинайте, не осудіть
Спокійно хочу я дожити.

Кохання

На небі зоря зайнялась,
Повіяв вітрець свіжий, співучий.
В травах спадає розкішна роса,
Серце проймає кохання жагуче.

Дніпре могучий, Дніпре ревучий,
Котилося хвилею в море –
Ласку зроби, повинчай нас обох
На радість, на вірність, любов, і на горе.

Верби схилились на кручах твоїх,
Милої коси вітер цілує.
Нас повинчає на вічну любов –

Лебединная вірність хай запанує.

Летять над лугами в день журавлі –
Дай нам силу свою і непокору,
Щоб доля щасливою вічно була,
На крилах несла нас у гору.

Стоїмо під вербою –
Скрепив обох нас Дніпро.
Дай мені руки, не для розлуки,
Хай вічно живе лиш добро.

Батьківщина

Батьківщино моя, ти єдина,
Як тебе не жаліть, не любить?
Прийшлося тобі за віки
Багато так протерпіть, пережить.
Хіба ж можна все це забудь?
Печеніги, турки, татари, шведи,
Шляхта, французи, німчура,
Литовці і Гітлера чума.
Сини твої своєю смертю
Вольницю здобували,
Щоб їх нащадки життя щасливе мали.
Хто там хоче ще до нас іти?
На захист стануть України вірнії сини.
Сини, дочки навіть старики
Захищатимуть незалежність
Навіки.

Двадцатый век

О, злобный двадцатый век, как ангел мщенья,
Останови свои коварства на мгновенье.
Ты сеял смерть, пытал, голодом морил,
стрелял,
Ты всюду кровью поливал.
Ты наслаждался пытками истерзанных телес,
И не боялся наказания небес.
Болезнью, голодом народ морил,
Сирот, детей крова домашнего лишил.
Кто не ведает о том, потомкам нашим
Правду скажет не украсит?
Ни записи, ни слова и мысли не дойдут,
Потомки, не узнав истории, умрут.
А может стих случайно в памяти дойдет,
Свидетель верный в двадцать первый век
войдёт.
Свидетель империи распада,
Крушения дьявольского ада;
И революции и жесточайшей войны,
Что мракобесью все права были даны.
Мы с трудом но пережили вышли в путь
закатный славы века
Всемирной тишины для человека.
Но и в двадцать первом нас настиг водоворот
Человек человеку не другом стал – наоборот.
Друг друга грабит, убивает,
Пьют, насилуют, души честных растлевают.
Знайτε же потомки наши,
Что мы боролись за правду и за жизнь вашу.
Что вселенная любовью лишь сильна,
А человеку дружба лишь нужна

Любовь и дружба всюду побеждают
Мудрость – жизнь, – растлѐнность умирает.
И я молюсь за правду, гуманность и любовь
На всей планете нашей вновь.

Мило

Тепер ви скажете, дрібнички,
Така собі маленька, невеличка,
Що про неї не варто говорити,
А краще толкове щось робити.
Та ця дрібничка юність нагадує мені,
Яку я часом бачу увісні.

Була війна, німці нас стріляли,
Ловили, на каторгу теж гнали.
Хати що ночі нашії палили –
В любов хвилину несподіванок ми ждали,
Тому чотири роки одягнені і спали.

А тілу так хотілось бані –
Розслабитись, напаритись в ті роки останні.
І ось нарешті дожили:
Нас звільнили, далі на захід війська пішли,
А нам гас, хліб, сіль, мило завезли.
З якою повагою ми ті бруски в руках держали,
Не наче самородки золота ми мали:
Рожеві брусочки полуничний запах мали.
Чуть-чуть лісовими травами віддавали
І духмяним медом не кошених лугів,
І неозорих хлібних нив.

Немите скрипіло тіло
Нам так було приємно і мило.
Не хотілось мильну піну змивати з очей,
Як довго ждали цих хвилин,
Спокійних цих ночей.

Тоді вперше за чотири роки відчули –
Ми ж на межі гибелі вже були.
Тому-то брусочки мила берегли,
Економно витрачали, шану віддали.
Хто пережив це, мене він зрозуміє,
Пам'ять нагадає, вона уміє.

„О, запорізькі козаки”.

О, запорізькі козаки,
Тепер легендою вже стали
В степах і хуторах
Силу недюженську мали

Блискавичними ударами
Ворога громили,
При потребі через море
До султана теж доплили.

Їх боялись як вогню
Вороги неньки України.
Порядність, чесність берегли,
Непідкупність до загину.

У козачок юних
Блискавка в очах

А загроза як прийде
Із шаблоюкою в руках.

Жаль, що громада тих козаків
Тепер перевелась.
Сьогодні спокушають
Гроші, вигода і власть.

Берізка

Зеленим листям-очима
Берізка на небо гляділа,
З хмарками в день і вночі говорила.
Промені сонця листки цілували,
Вони ж пісню співали.
Шелестом грайливим своїм
Про кохання і вічність земну сповіщали.
Вітрець берізку до всіх ревнував,
Тому гілочки і листочки сам пригортав.
Пригортав, цілував, жарти якісь їй шептав,
А іноді сердився, шарпав і рвав
Наче права на неї мав.
Та берізка йому все прощала,
Лагідну вдачу вона завжди мала.
За лагідну вдачу, за її доброту
Красуню любили, усюди садили
В гаях і саду.

Дружба

Мы дружили крепко.
Так и превращались –

Он в мою, а я в его тень.

Вдруг он вышел у начальство,
Стал меня не узнавать,
А при встрече забывал меня как звать.

Сперва я удивлялся –
Всё понять не мог:
Почему он так зазнался,
Буд-то я не рядом шёл с ним, а поперёк?

Боже праведный,
Ради дружбы помоги
Или выгони его с начальства,
Или должность Ты мне найди.

“Воды Волги и Днепра”

Воды Волги и Днепра
Одна высота родила.
Обе на юг потекли,
Забрали с собой все ручьи
Над ними песни звучали, как эстафета,
Песни чувств, дружбы и света.
В славян ведь корни одни
Сплелись как в реке ручьи.
Так пусть дружат наши народы,
Коль познали радость свободы.
Свобода всех окрылила –
В ней наша мощь, наша сила.
А от дружбы ещё сильнее все стали,
Воля к миру и дружбе нас побратала.
Днепр и Волга – брат и сестра,

Веками судьба была в них одна.
Мир и дружба – цель одна у Києва и Москви,
Будьте щасливы вы и мы.

„Дві подружки задушевні”

Дві подружки задушевні
На мосту зустрілись
И на воду пильно задивились –
Наче зажурились.

Вітер їх пригортав,
Смуток навівав,
Цілував їхні плечі, коси,
Швидко пору юнь до них запросить.

Тому замріяно так дивились у воду,
Пізнавали свої мрії й вроду.
А душею в вись летіли,
В небі лелеку зустріли.

Зустріч з лелекою добрая прикмета,
О юносте, швидше йди, де ти?
Тому і задумка спливала на чоло,
Наче лелеки білеє крило.

Захотілось їм з лелекою летіти,
В небі щось нове зустріти.
А найбільше в них бажання –
Там зустріть своє кохання!

Батькова криниця

Була війна, фашисти наступали,
Села і міста горіли і палали.
Кипів в народі гнів –
На захист став кожний, хто хотів.
Юний курсант, артилерист Микола
Пішов на фронт Вітчизну боронити,
Завойовників фашистів, самураїв бити
Учив лацюг , як по правді треба жити.
Чотири довгих роки ішов дорогами війни:
Артилерія і гаубиці, як боги війни
Громили ворога напором і вогнем –
Тікав фашист в ночі і днем.
А з перемогою додому повернувся,
Учивсь, трудивсь, назад не оглянувся.
Учив дітей як всесвіт пізнавати,
Хоч часто у ночі міг команди подавати.
Наводчикові гаубиці наказував вогонь,
Вогонь, прямою наводкою пали
І в сніг і в дощ чотири роки йшли.
Та в мирні роки треба все відбудувати:
Хатку таку-сяку зробив,
Криницю став копати.
Копав сам довго – граніт не хотів пускати,
Та ось нарешті крізь глину і вапно
Дзвіночком забило джерело.
Начисто почистив дно,
І в хату вніс джерельної води відро.
Не наче якесь благословення в тій водиці,
І потяглась вся вулиця до нас,
До батькової нової криниці.
Смачна вода і прохолодна –

Всі залюбки пили і брали,
Після забули і не знали,
Що копав її батько-фронтвик:
Робить добро людям він звик.
Що року чистив ту криницю,
Та не судилось довго попити йому водицю.
Встиг садок лиш посадити –
Три великі справи за вік зробити.
Перша, що фашистів і самураїв він розбив;
Друга, що виховав і виростив синів, –
А третя теж велика справа
Народу вірно служить,
Бо воду із криниці кожен любить.
Щоденно до криниці всі ідуть,
А рідні пам'ять бережуть
Про щирого і мудрого трудівника –
Чоловіка і отця.

„Синочок вгледів із вікна”
Синочок вгледів із вікна,
Що мама коле у дворі дрова.
Колола мати дрова,
Щоб не замерз у хаті Коля.
А коли після нічних гулянок
Проспить весь ранок,
В обід проснеться,
За ложку швидко сам береться.
І раптом жалко маму стало,
Що важко так дрова рубала.
Дай-но, мамо, тобі я підсоблю,
Сокиру трошки підгострю.

Легше буде дрова рубати –
О таку жалість діждалась мати.

„Трудяга дятел”

Трудяга дятел на грушу прилетів
І заходився чистить від шкідників.
Вистукував дзьобом тук, тук, тук
Я природи вірний друг.
А короїд розсердився і скаргу написав,
Що спокою дятел нікому не давав.
Піднімає в саду стукіт і гам –
Давно пора розбишаку проучити,
А краще до страти присудити.
Щоб мешканцям спокійно в саду жилось,
Як це колись велось.
Хоч підпису в заяві не було,
Відомо всім, що писане короїдом це було.

„Два бики тягли гружену гарбу”

Два бики тягли гружену гарбу,
Ішли помалу по селу.
Гарба немащена рипіла і скрипіла,
Наче б то трудилася над силу.
А на вибоїнах так торохтіла,
Що слухати було не сила.
Перехожі тікали подальше від гарби,
А бики спокійно собі тягли.
Перший бик озвався:
- Ми тягнем з останніх сил,
А чого ж вона рипить?

Замовкла б хоч на мить!
Другий бик йому відповідає,
Прожив більше, досвіт має:
- Тут, брате мій, в людей так повелось,
Хто працює, тягне лямку – той мовчить,
А дармоїд, ледащо, лементує і кричить –
Чим ледачіший кричить він голосніше.

„Наш колишній голова”

Наш колишній голова
Скавав в гречку все життя.
Постарів та додержується звички,
До хати водить молоденькі молодички.

Самогончик завжди є,
Закусон добрячий –
А оскільки криза скрізь,
Хоть цей бізнес вдячний.

Ото ж всі промишляють
Хто, де, як може,
Хоть відомо вже давно,
Що цей бізнес є негожий!

Джерело

Я на побачення спішу
До джерела і до струмочка,
З веселим клекотом дзвінким
Життя іде своїм рядочком.

Розмірене і повсякденне, як завжди,
Не скаржитесь на перешкоди,
Як важко пробиватись із глибин землі,
І прикрість чинять лютії морози.

А тут ще і бобри
На зло струмок загородили,
Жаби в болоті в тім,
Гармидер, квакання вчинили.

Та не дивлячись на перешкоди,
Воно бореться за життя –
Де береться сила і наснага?
Природа матінка дала!

Як би всі люди так боролись
За найцінніше, за життя,
То не було б п'яниць і наркоманів –
Гармонія людини з природою була.

Літнім вечором

Був тихий літній вечір,
Блакить з небес спадала:
На заході займалася заграва,
Зоря вечірня мерехтіла, вигравала.

До річки тихою ходою
Прийшла дівчина молода.
На лозняки злетіло легке плаття
І в чисту воду ступила вже вона.

Річка гойднула хвилі,
Осліплена дівочою красою
Ступила в воду чистая Венера,
Зашептали крушинки з осокою.

І попливла дівча-Венера,
Обласкана теплою водою,
До лебединих глибин річних
Розквітлих ліній над водою.

Лебеді її зустріли, як подругу,
Чемно привітали всі –
В красі мабуть розуміються
Не люди лиш одні.

Краса дівоча оспівана піснями,
Пензлем, красками змальована з давна;
В камінь білий ніжний
Теж втілилась вона.

Схиляюсь низько я
Перед красою, величчю людини,
Творінням Божим на віки:
Земним хазяїном і властелином,
Подарованим тобі і мені.

Син в заполяр'ї

На Далекім сході, на самім краю,
Над полярним туманом Чукотки
Родиться день для планети –
В Росію звернув свої кроки.

Гордо крокує, розганяє морок нічний:
Зустрічайте, трудіться –
День йде новий.

Ось Урал і Москва,
До Києва гордо явився.
Зник морок нічний,
Сонячний день воцарився.

Так з полярних кордонів Чукотки
День регулярно крокує:
Без спізень і прогулів
Світ від мороку ночі рятує.

Там в Провіденї, на скелях Чукотки,
На березі Берингової протоки, в полярнім
тумані
Син трудиться мій багато років –
Шле вісточки на Україну він мамі.

Синочку, рідненький, втіхо, опора моя,
Молю Господа щиро за тебе,
Щоб чудо явив, тебе повернув
Живим і здоровим до мене.

Бились депутати

Депутати пхались до трибуни,
Хоч не тямили ні в політиці, ні в господарстві.
Виступаючи, говорили загадками в нашій
державі.

На трибуні красувались,
Та розумними ні кому не здавались.
А хто не сприймав їхні речі,
Кулаками йшли в наступ доречі.
Потасовки влаштовували тут коло трибуни –
За владу бились на очах у люду.
На щастя їх по телевізору показали,
Щоб всі виборці пізнали,
Кого в уряд обирали.
А тепер хай сам народ розсудить,
Чи розумні закони в нас будуть!
Чи покращає життя,
Як Верховна в нас така?
Казнокради, брехуни, бездари, глитії,
Тому й справи в нас такі.
До країн Європи нам не братись:
Раніш треба всім навчатись,
Як керувати, господарювати і обирати.
Не продаватись, а свій голос мати,
І розумних, безкорисних патріотів обирати.

“Рождество Спасителя”

В небесах прозрачных, чистых,
В сиянии звёздочек лучистых,
Месяц ярко освещал:
Мир пришествия Спасителя весь ждал.

Ветхозаветные пророки все определили,
Что люди мир весь осквернили.
Чтоб спасти мирян от греха,
Божья милость Спасителя дала.

В Вифлееме у непорочной Марии
Сын родился – Спаситель мира.
Над пещерой родилась новая звезда–
Пастухов и волхвов на поклон к нему вела.

Волхвы низко поклонились –
Дарами щедро одарили.
И отправились домой
Дорогой длинной, но иной, другой.

А Спаситель с юных лет
Знал, что терновый венец будет одет,
Что оскорбления и муки тяжкие его ждут,
А вести о его смерти у все концы земли
пойдут.

И взмолился Иисус на кресте:
Отче, прости неразумных их
И возьми мой Дух к себе.

Мгновенно небо потемнело –
Со вздохом Душа его к Богу полетела.
Сильный грохот, гром
Миру возвестил о том,
Что Сына Божьего уж dokonали
И о Святости его все теперь узнали.

Не вірю

О, ні, не вірю я, що заглушили
В нас віру в любов, у вищі сили,

Які Ісус Христос заповідав –
За нас і важку смерть прийняв.

О, ні, не вірю, що моляться
Лиш баксам, кар'єрі, наживі,
Що любий гріх можуть на душу взяти,
А би лиш вигоду і бакси мати.
Це не велика група, яка дружить з сатаною
Давно не володіє вже собою.

О, ні, не повірю, що зовсім заглушили,
В народі голос християнської істини, любові,
сили.
Вірю, що ще настане день, пора
І оновиться світ ученнями Христа.

Кохав, через бідність не взяв
Я співаю, розважаю,
Бо веселу вдачу маю.
Я співаю, веселюсь –
Всім в пригоді я найдусь.

Я слов'янка молоденька,
Добре знаю, що гарненька.
Всі принади в мене є,
Та не люблю я тебе.

Я вродлива і цнотлива,
Я не вірю у всякі дива.
А в коханні я жагуча
І душа моя могуча.

А слов'яночки такі
Вміють вірність берегти:
Своєму серденьку в угоду,
За коханим підуть в огонь і воду.

Не гордись, не зазнавайся,
Із своїм багатством ти кохайся, –
А душею бідний і пустий:
Ось такий то присуд мій!

Стан душі моєї

Я на кожному кроці
Божу ласку відчуваю,
Тому спокійну душу маю.
Гарячої молитви жар
Зніме з душі земний тягар.

Якщо життєва скрута
Мій розум, серце все ізмучить,
А скарги душу сильно душать,
То віра щирая, любов
Погасить спокусу, вернеться спокій знов.

Молитва з щирими сльозами
Проникне зоряними небесами
До милосердного Господа, Хранителя добра
І Ангела присутність відчуватиме душа.

Бессмертие

На окраине у парка,
Где в 40-х смерч смертей гулял,
Враг, задыхаясь от злобы,
Всё живое и не живое, сам уничтожал.

Вдруг, выскочив с подвала,
Женщина с ребёнком тропинкою пошла—
Эсесовская пуля
Тут же жизнь её оборвала.

А девчонка маленькая, ни чего не понимая,
Маму всё звала,
Ползала по мёртвой —
Есть просила всё она.

Солдат советский поднялся во весь рост —
Не успели опомниться друзья,
Он прыгнул за помост.
Там где пули прошивали каждый сантиметр,
Где огонь и смерть гуляли,
Там где жизни нет —
Добежав до мёртвой,
Ребёнка на руки подняв,
И мгновенно, среди выстрелов и пуль
До своих он добежал.
Сохранил Господь солдата —
Девчонке жизнь вторично подарил:
Их под градом пуль фашистских
Ангел крылышком закрыл.
А ведь немцы с первых дней
Уничтожили, разбомбили его семью.
Вместо дома лишь воронка,

Как бы и не было их на яву
Мать с отцом, жена с детьми,
Две доченьки ещё малые были –
От фашистского снаряда все погибли
На рассвете 41-го в ночи.
Теперь отца не остановишь,
Затаив ненависть, он врагу,
Беспощадно бил фашиста,
Вымещая ненависть свою.
Так дошёл он до Берлина,
Врагу пощады не давал.
Не прятался, шёл впереди
Со слезами скорбь свою глотал.
И в день победы по-злодейски
Из крыши выстрел прозвучал.
Солдат, славянин, девчонку спасший,
Тихо пошатнулся и упал.
Героем стать он не стремился:
От фашизма мир спасал.
И спасая немецкое дитя
Сам на пьедестал он стал.
С зовом долга человека
Стоит, как символ 20-го века,
Как воплощение бессмертия,
Как завещание мир беречь:
Прижав к груди ребёнка,
И опустил тяжёлый меч.
Так Лукьянович, потерявший всё,
Спас немецкое дитя –
Нашёл бессмертие для себя.
В то время были ценности другие,
И ощущая с правдою родство,

Так поступали советские солдаты
По зову сердца своего.

Кульбаба

По дорогах, садах і луках,
Скрізь долі наперекір
Стоїть біленька, невагома
Кулька, наче звір.

Її жовтий сарафанчик
Перетворився в невагомого звірка.
Облетів скрізь і всюди,
Залетить на дальній поля.

Наче дань дитинству,
Грайлива, щаслива пора –
Розсіється, розвіється,
Потомство дасть вона.

Лиш сонечко пригріло,
Літній дощик покропив –
Насіннячко розсіяне проростає
І гонить стрілку див.

Ось воно, як предки,
Батьківську долю вже повторило:
Кулькою прозорою
В вись злетіло.

Дітвора залюбки
Ті кульки розвіває,

Пушок летить-летить далеко –
На парашутиках повільно осідає.

Земля у нас одна

Земля у нас одна,
Хоч заселяють різні народи.
І часто-часто поміж них
Нема ні дружби, а ні згоди.

Не бійся друже, шлях правди обери,
Залиш в минулому біль і всі тривоги –
Пройдеш крізь випробування всі
Взамін шойно придбаної любові.

Коли минеш мости удач,
І скверна зависне над тобою,
То передай же сонцю і небу плач
Народних сліз, що розливаються порою.

А все буде так, як заслужив народ:
Помисли людини небу всі відомі –
Не возвишайся, не гордись,
Будь рівним серед всіх в країні і у домі.

Одержим те, що заслужив,
Будь вірним людській славі.
Нехай пройде будьчас який,
Вітчизні вірно ти служи –
На інше ти не маєш право.

Земля ж у нас одна

І всіма закон цей управляє.
Пройди, мій друже, дорогою добра
На інше в тебе прав не має.

Мати–й-мачуха

Буття суворе наше
Було у всі віки.
Вітчизно, мати ти чи мачуха
Для нас завжди була?
Я мати-й-мачуху зриваю,
До рани прикладу,
Або заварюю в настойку
І хворь я віджену.
Мати-й-мачуха – весняна квітка,
Почесне місце у моїм вінку.
Я нічого не забуваю
І на весні її сушу.
В ній ніжність і недбалість,
Вжилось добро і зло.
І перепади неминучі –
Завидують, кажуть повезло.
Одним ти мати, другим мачуха –
Тебе так зразу не поймеш.
Вітчизно, будь нам рідною матір'ю
І любов нашу здобудеш і знайдеш.

Годинник

На стіні і на трильяжі
Годинник тікає завжди
Наче розмовляє вік зі мною:

Крепись, бодрись і не тужи.

Чується в тіканні тім,
Як життя минає,
Як спливають дні і роки –
Душа невідоме щось чекає.

Щастя в тім, що живеш,
Бачиш світ, синів виглядаєш,
Ходиш, працюєш, водиці сам занесеш
Хліб, сіль, з божою поміччю маєш.
Тік-так, тік-так, постійно співають
Мрії, думки навівають
І в старості теж, і в старості теж
Щасливі хвилини бувають.

Мрії

Вірити в мрію – чудово,
А іноді мрії бувають чудні:
Не звідані, не збагненні, як сон,
Що на Марсі можуть сади зацвісти.

Якщо вірних друзів маєш,
З ними можеш всесвіт пройти –
На чумацькім шляху погуляти,
І на Марсі можуть сади зацвісти.

З вечірньою зіркою дружбу завести,
В іншу галактику ненароком прийти.
Космічним пілотом теж стати,
І вогник на Марс завезти.

О, мрії, мої запізнілі,
Де здійснення ваше найти?
Щоб з всесвітом нам подружитись,
На Марсі сади зацвіли.

Підкажіть мені мрії у сні,
Як вийти з замкнутого кола,
Набути уміння, енергію ту притягти,
Щоб відчувати минуле і майбутнє,
Космічних висот досягти.

Якби судилося мені

Якщо судилося моїй душі
Побувать ще раз у житті,
То не жадала б я багатство мати,
А лиш чарівний голос від природи взяти.

Дуже хотілося б мені
Родитися в друге, в третє
З єдиною метою – сіяти добро,
Щоб краще в світі скрізь було.

Коли б мені судилось родитись в друге
І в тім житті мати голос солов'я,
Як Орфей зачарувати світ,
Прославляти Господа, і небеса

Щоб співом покорять живе все,
Любов що запалала в людських серцях.
Щоб дружба, як вітер меж не мала,

Котилась по країнах, материках, морях.

Щоб не багатство , палаци мати,
А голосом таким лиш обладати,
Щоб як промінчик, як вітрець
Долинув до людських сердець.
Щоб голос мій приносив не лише насолоду,
А в скрути час, молитвами, піснями,
Лікувались ще й хвороби.

О то життя велике, гарне
Якщо ти радість всім несеш.
На тебе позирають захоплено очима,
А звуком пісню над світом розіллеш.

Якщо судилось душі твариною пожити,
То стать дельфіном благородним –
В глибинах океану ниряти, працювати,
І там людині слугувати.

В океанах є свої закони
Дружби, виручки і самооборони.
Але свобода дикої стихії
Гартує душу і надії.

Там дружби прагнеш з добротою –
Праця з ранку до отбою
Таємниць багато від людини океан сховав,
На те підстави вагомі мав.

Як-то радісно душі
Слугувать людям в океанській глибині.

Прожити за законами природи
Всі рівні, вільні, без всякої угоди.

Не має там заздрощів, підлості, наживи,
Не звучать корупції мотиви.
Природа всіх там поєднала
Від великих до мал –мала.

А якщо судилося рослиною побути,
То лиш такою, щоб всім в пригоді бути:
Солодкими плодами всіх кормити,
Де б не посадили, всіх любити.

В горах, в степу, в пустелі
Пренести радість старому і дитині,
Попоївши солодких тих плодів,
Всяк поздоровшав, жить у світі захотів.

Яке то щастя з душею щирою пожити –
Людам і тваринам лиш добро робити.
А головне за правдою іти,
Бога в серці берегти.

О, якби судилося мені
Цю сповідь бачити не в сні,
А на яву все пережити,
Господа за це благодарити.

Склонения

Я склонения в школе –учил
За них неуд был получил.

Но теперь узнал их все:
Могу перечислить тебе.
Числительный – это ты
поливаешь на клумбе цветы.
Родительный – для тебя
В школу принёс воробья.
Дательный – всё тебе,
Радость и щастя судьбе.
Винительный – послушай, постой
Не тревожь мой покой.
Но жизнь подсказала мне,
Что в грамматике падежи не все.
Есть ещё повстречательный и познавательный,
Полубительный – целовательный,
Ожидательный и томительный,
Расставательный и мучительный;
Но главный ревнительный падеж.
Видишь, сколько в жизни их есть,
А в грамматике ведь только шесть.

Старт

Застукало в скронях,
Хвиля радості по тілу пройшла, –
Настав час, настала хвилина,
Ера нова відлік свій почала.
Ери нової початок –
Начало легенд у Землян
В безповітрянім просторі,
Поруч з місяцем в космосі там.
Наче глобус шкільний
Завертілась Земля,

Міняється колір, світотіні,
Безодня зірок, чорнота.

Там в космічній просторі
Відчуєш ціну повітря земного ковток.
На орбіту б сюди
букетик яскравих квіток.
Вони б нагадали, спомин дали,
Запах Вітчизни, запах землі.
Ракета в безмежній просторі,

Минаючи зорі, робить нові витки.
Ради щастя своєї землі.
В космічній просторі плывуть кораблі,
На старт піднімаються вони із землі.

Примхи душевні

Якби знову жити прийшлося мені,
В радості чи тривозі, журбі.
Хотілося так прожити,
Щоб натхнення не згубити –
Завжди когось любити,
Діла лиш добрії творити.
Я громадянин цієї ось країни,
Ярмо ношу на своїй спині.
Все життя бідність переслідує мене –
Гірка чаша не спита ще.
Не видно кінець лиха,
Та не дивлячись на це,
Чиста совість в мене є.

Я багата, я щаслива –
Видно в Бога заслужила,
Що живу себе обхожу,
І дітей я не тривожу.
Постаріла, та душа не знає втоми:
Іноді мене лишає дома,
А сама мандрує по світах
І нашіптує мені де, що, як.
І душі своїй в угоду
Треба записати про різні пригоди,
Про світобачення і бідність нашого народу,
Писати правду, яка була біда,
Щоб совість чистая була.
Щоб натхнення мене не залишало,
А здоров'я дозволяло
На папір все записати
Чиновницькі чвари, бідність,
Щоб історія все знала,
Молодь наша прочитала.

Молюсь за синів

Господи, як дожити до того щасливого
деньочка мені,
Щоб синів зустріти в своєму дворі?
Пригорнути рідненьких до свого серденька –
“Зустрічай нас, матусю, старенькая ненька”.
Побачити блиск радості в їхніх очах,
І жарти, і гумор в їхніх речах.
Подарунки вручають, за здоров'я питають
Соколята мої, матір не забувають.
Щастю цьому ціни не має,

Тільки мати стара, одинока знає,
Що більшого шастя вже не буває,
А тому спокійно собі доживає.
Синочки, лебедики, моя ви відрада,
Опора, підтримка моя і порада.
Мої рятувальники в трудні часи,
Тепер можна спокійно мені вже іти.
Щиро дякую Богу
За вас, за проявлену до вас доброту,
Молитву своєю і подяку
До Господа Бога я понесу.

Заповіт

Колись можливо в руки візьмете
Зошит, в яким душа моя писала.
Там кожна стрічка, кожна буква
Розповіла, що я переживала.
Чим я жила і дихала порою,
Які громи і смерчі
Неслися наді мною.
Яка туга і неміч
Іноді насідала,
Та віра в Бога і молитва
Ту нечисть відганяла.
Душа, як вірний мій віщун,
Попереджала і захищала.
І радувалась світом, сонцем і життям,
Ще й побажать хотілось вам,
Щоб ви з молитвою лягали і вставали,
Завжди у серці Бога мали,
Тварин і немічних не обіжали.

Хай заповіт мій до вас дійде
А серце відгукнеться на це!

Берёзка

Берёзка одела серёжки –
Нарядный зелёный платок,
В сарафанчике белом
Обнимает красавицу сам ветерок.

Он ласково шепчет ей о любви:
Ты нежность свою мне подари,
Я ласкать тебя буду до конца твоих дней,
Лишь душу мою любовью согрей.

Стройна и величава,
Приветлива всеми всегда
Красавица наша берёзка,
Как славянская наша душа.

Залюбуешься издали ею –
Отдохнуть, посидеть у её ног,
Послушать шёпот листочков
Стар и млад ведь не прочь.

Любуюсь берёзкой в саду
И когда с ней говорю
И шепчет берёзка, листвой шевеля,
Я тоже люблю ведь тебя.

Так скромна и величава
Со звездами флирты играла,

С луною секреты шептала,
И с солнцем весною играла.

Хай мудрість надихне

Коли в мене настрій препоганий,
Вмощуюсь у крісло, беру перо –
Шукаю корінь лиха,
Що мене до цього довело.
І часто ця безвихідь,
Породжена жебратством нашим,
Не завжди ліки і хліб доступні,
Втрачена надія, що буде краще.
Ось гонки виборів вже почались:
Мафіозі пруться всі до влади,
Корупція і рекетири, грабежі,
Не можна дати ради.
Терпить бідний мій народ –
Мовчки вмирає,
Не жде рятунку ні від кого,
Надія останньою вмирає.
А жаль, народ талановитий,
Працьовитий, хоробрий і співучий,
Чому ж скорились лихій годині,
Не дослухає як реве ревучий?
Як Бастилію французи брали –
Мафію всюди покоряли,
Як влаштувати народ в достойне життя,
Хай мудрість на це вас надиха.

Закономірність

Не лай, не кляни ніколи,
Ні ворога, ні брата свого.
Знай, все вернеться бумерангом
До тебе самого.

За прикрість завдану тобі
Покарання прийде саме,
Хай пройде років багато –
Та кара винуватця не мене.

Природою небо не обманеш:
Фіксується хороша і погана дія –
Банк пам'яті все занотує,
Не скриєш, відома навіть мрія.

А хочеться дожити, побачити і почути,
Як казнокради кару вже несуть,
Як мафію сам Бог карає,
І як народ-мученик оживає, розцвітає.

Плакуча верба

Вербонько, голубонько,
Чому голову схилила –
Гіллячко зелене
До землі опустила.

Ти ж така пригожа
Молода хороша,
Стан гнучкий і ніжний,
Сік твій білосніжний.

Не плач, не тужи
Буде колись радість
І тобі в житті.

Закохаються і в тебе
Красуню молоду,
І леліять будуть
У всіх на виду.

До тебе на побачення
Закохані прийдуть,
В обіймах і цілунках
Радість тут найдуть.

Ти їх заховасш
Гіллячком своїм,
Це кохання ніжне
Радість дасть тобі і їм.

Польові дзвоники

Дзвоники, дзвоники,
Польові, степові,
Солодкою згадкою
В моїй ви душі.

В полях край дороги,
В високих житах
Волошки і дзвоники
В живих килимах.

Блакитний ваш колір –

З небом злились,
Красою польовою
Зачаруєте вмиль.

Хочеш, не хочеш
Букетик нарвеш,
Красу цю земну
До уст піднесеш.

І радісно стане,
І мило душі,
І вклонишся низько
Земній цій красі.

Подаяніє

Неба прошу подаянія,
Багатим сама подаю.
Неначе друге дихання
Поповнило душу мою.

Подайте терпіння міцного мені,
Щоб не зломитись у житті,
А життя підступне, як і наш час,
Вистоять, витерпять для нас.

Подайте дар яснобачення –
Бачити все наперед, здалека,
Що жде мій народ?
Яке буде у нас майбуття?

О небо!

Невже на загибель нас прирекло?
Невже все хороше з водою втекло?
Невже не відродиться край?
Як весною розмай.

Багатим совість я б подала,
Щоб вона у них була.
Чесність, порядність прибавила б їм,
Людяність, гуманність втілити б багатим усім.

Всі, хто посаду державну займає,
Хай не грабує, кар'єрою не зловживає.
По совісті, чесно хай управляє –
Народ свій хай поважає!

Народе великий мій український,
Приборкай грабіжників всіх і бездар!
Країна почне розквітати, як Божий дар.

Оберем патріотів з середовищ своїх,
Стане достойне життя
Для тебе і нащадків твоїх.

23 лютого

Сьогодні 23 лютого, така знаменна дата,
Вона, як символ кожного солдата,
Це наші чоловіки, сини брати
Ішли добровільно на смерть, щоб ми жили.
В найлютішій із всіх часів війни
Небачений раніш героїзм чинили всі вони.
О, скільки молодих і юних загинуло тоді!

Ніхто з них не думав про своє життя,
Приносив в жертву його добровільно,
Аби перемога за нашими була.
Ця жадана народом перемога,
Ця довга 4-х річна дорога
Устелена людськими життями,
Кров'ю, смертю, лютими боями.
Дорогою ціною заплачено за свободу,
За незалежність всього народу.
Ці дати ми повинні свято берегти,
Щоб не осквернити пам'ять тих,
Хто нам життя дали.

Размышление

Ты взор обрати на собеседника молча,
Ты к делу приучен,—
Не бросай на ветер слова.
Дело надёжней любого рассказа,
Только поступками совесть чиста.

Много трудилась в жизни постылой
И не считаю себя я в долгу,
И всё-таки есть такие минуты,
Что ни чем помочь вам не могу.

Иногда упадаю в унынье—
Выхода с житейского быта ищу,
Тогда обретаю доблесть борца —
Защитником правды я становлюсь.

Слёз не лью втихомолку,

Горе потрясло, сплотило меня.
Сбросив покорности маску,
На барикады иду.

Ведь Совесть моя чиста!
Проблемы житейские нас одолели,
Их покоряешь как вершину горы—
Делами занят всю жизнь,
Смотришь – на отдых пора уже идти.

Кагор

Солодка в нім відрада
Приємного спокою,
Вживаєш з насолодою,
Втому зніме, як рукою.

Дозрілі грона винограду
Душили твердою рукою:
Сік віддали відразу,
Щоб став бальзамом він з порою.

В бочках, в підвалах
З роками сироп ягід гарячих
Запалає жаром золотим,
Заграє музою незрячих.

Воно в стакані сонцем виграє,
Тепло, благодать півдня віддає.
Нектар здоров'я, мед цілющих трав,
Його Спаситель сам вживав.

Ложкою цієї влаги
В церквах християнських причащали –
В знеможі і хворобі
Здоров'я повертали.

Одне лиш треба пам'ятати,
Щоб ним не зловживати.
Бо його недюженська сила
Не одного вже скосила.

Весна, сонце, радість
Весна, сонце, радість,
Сльози на очах –
Нарешті вже звільнили нас.
Рідні наші,
Ми довго ждали цієї миті,
Щоб фашисти були добиті.
А ми вільно могли жити,
Діток своїх ростити.
Дорогі, визволителі ви наші,
Криваві були дороги ваші:
Багатьох з вас голови зложили,
Щоб ми щасливо жили.
Таке не забувається –
В віках ми будем пам'ятати,
Вам шану, почіть віддавати.
Забути визволителя перед небом гріх,
Таких не пустим на поріг.
Ми ж всі були приречені,
Нас на каторгу везли,
В крематоріях палили,

Стріляли, катували, рабами ж ми були.
О, небо, настала справедливість:
Нас звільнено, жить вільно дана можливість.
Тепер залежить все від нас
Як використаємо час,
Яку країну ми збудуєм,
Таке життя собі влаштуєм.

Вдова солдата

Я вдова воїна, солдата, артилериста, комбата;
Своїми гаубицями він фашистів бив,
Самураїв на сході розгромив.
Чотири роки йшов дорогами війни:
В сніг і в дощ відпочинку не бачили вони,
В окопах часто засипали,
В болоті з гаубицями загрузали.
І не жалілися на долю,
Аби народу вернути волю,
Швидше окупантів всіх розбити,
Мир на землі відродити.
Пішов комбат мій передчасно із життя:
Міг би ще пожити,
Та почали його травити.
Хоча самі заслуг не мали,
На фронті не були, не воювали.
Та Бог їм заплатив,
По заслuzі всім зробив:
Тепер не згадують тих,
Хто життя свого не жалів –
Батьківщину боронив.
Хай вічною пам'яттю їх подвиг остається,

А в синах його доблесть відгукнеться.
Вони Вітчизну будуть любити і берегти,
Як вчили їх фронтовики-батьки.

Русь

Слов'янська Русь, свята і грішна:
Країна рідна і колишня,
В сиву давнину Ковелем заростала,
Та арії-слов'яни її всю розробляли.
Лани, степи пшеничним полем стали,
Багаті врожаї сади зростали.
Князь Володимир тебе Христом хрестив,
Жить по християнські вчив,
Щоб брат з братом дружно жив.
А Ярослав мудрість свою вилив:
Закони видав, за ними жив.
Жити по законах всім велів,
“Правда Ярослава” закони звались,
Навіть княжичам були обов'язкові.
Хто не додержувався їх,
Карали сурово всіх.
Хоч прагнула ти миру і спокою,
Неухилялася від бою –
Завжди за правду ти стояла,
Ворогам спуску не давала,
Свободу, волю цінувала.
З тих пір багато так води втекло,
Змінилось все, настали інші часи.
Сьогодні ми переживаєм розруху і занепад:
Розорена, розграблена країна,
На заробітки виїхала населення третина.

Гай, гай, – сьогодні ми на роздоріжжі,
Голодні жебраки на кожному кроці,
А сиріт більше, як у війну.
Хвороби косять на ходу,
Лихо страшне на Русь звалилось, –
Русь на країни поділилась.
А наглії, хитрії глитаї
Все в країні загребли:
Всі цінності і владу,
Між собою ворогують,
Не можуть дати ладу.
Народ ограблений страждає,
Голодує, хворіє, вимирає.
Невже їх Бог не покарає?
Законів не хочуть видавати –
Так легше красти.
На злочин не будуть відповідати,
А тому процвітає корупція й грабіж:
Роби що заманеться – граб, вбивай і ріж.
Страшна країна, дика стала,
Тут розігнати уряд треба для начала.
А після чесних людей обрати –
Закони розумні видавати,
Всіх по законах жить зобов'язати.
Законам підкорятись повинні всі:
Президент, міністр і рядові.
Якщо це зробим, цього досягнем,
Тоді в країні порядок наведем.
Та вся біда у тім,
Що народ пасивний, заляканий усім.
Ознак до покращення не подає,
А голос за подачки продає.

Після бідує, страждає –
Роботи ж ніякої не має.
Бог, як неслухів карає,
Та розум відбирає –
Тому-то мій народ страждає.
За то мафія найсильніша в світі процвітає;
О таке лихо нас спіткало
І не видно де кінець, а де начало.

Втрачаю силу

Дрімаю я душею і тілом
І сила гасне десь в мені.
О, Господи, сколихни вітрилом
І душу сонну розбуди.

Розмети, мов бурю, цей спокій,
Весняним громом сколихни
І сили, що мене лишають
Назад до мене поверни.

Щоб знову я, піднята Тобою
Молилась і працювала як завжди,
Несла свій жребій до останку
І віддавала почесні Тобі.

Щоб не залежувалась довго,
Раптово, швидко душу віддала:
Покірною слугою Твоєю
До ніг Твоїх припала я.

Одиночество

В одиночестве безмолвном
Трудно утешение найти,
Душе, искавшей вдохновенья,
Найти с безвыхода пути.

А к радости так мало нужно
Всего лишь друга верного найти,
О, Боже, молю Тебя усердно,
Хоть эту радость подари!

Останови паденье духа,
Как гром призывный прокати;
И я, поднятая Тобою,
Молитвой скорбь мою смети

Подари в общении с другом
Единство с другом мне найти,
Верность, любви и дружбе
Все радости земные обрести.

Скрась одиночество моё
Приездом любимых сыновей,
Подари на жизненном закате
Радость, восторг счастливых дней.

Журба

Я одинока в старості лишилась
І дякувать Тобі, я ще роблю,
Себе обходжу з горем пополам,

За це сердечно тебе благодарю.

В вечірній час, як захід,
Полум'я по небу розільє.
З душі моєї горіч дня зніме,
А в нім з'явиться вечірня зоря
Благословенна молитві ця пора.
О, Господи,
Щаслива я печальною долею,
Думками лину завжди за Тобою.
Тривогою проймаюсь я порою,
Чекаю зустрічі синів зі мною
Вони в далеких, чужих краях
І бачу їх лише у снах.
Ігор на самому краєчку Землі,
Де народжуються дні,
Де вічний холод і туман,
Бушує злий буран.
Треба велике щастя мати,
Щоб віддаль ту здолати.
Щоб благополучно добратися додому,
І дякувати Богу за це потому.
Отож на самоті журюсь, молюсь,
Молитва біль з душі знімає, –
Надію теж вселяє,
Що молитви до Господа дійдуть
І сина живим, здоровим з півночі вернуть.

Маскарад

Вирує все навколо, грають маскарад, –
Герої різних поколінь

Зіграють різні ролі
По силі свого таланту і умінь.
Маскаради славились ще в давнину –
Сягнули в нашу сучасную пору,
Знамениті Бразильські маскаради,
Багаті на видумки, принади.
Але щоб вся країна маскарадом стала,
Такого ще не знали.
То гра не на балах і на дворі,
В нас грають всі в житті.
Вірні комуністи, ідейні Ленінські вожді
З політбюро ЦК в демократію пішли.
Одежу на собі змінили,
І соціалдемократами себе оголосили.
О, знамениті маскаради,
Там всі співали, танцювали, веселились, –
Та стрибать з одних ідей у другі
Так швидко ви ще не навчилися.
Наш маскарад грає з смертю і життям:
Він роковим є, історичним
Народу всьому і нам.
За владу чубляться і б'ються,
До боротьби завжди шляхи найдуться.
Партій пребагато
Кожна по своєму заправляє,
А в країні толку ніякого не має.
Цей житейський маскарад,
Де комуністи перекрашені в демократів
управляють
На плечі нашого народу
Тягарем тяжким лягають.
Не даремно поговорка є така,

„Якщо пани б'ються, то
тріщить у мужика голова”.
За роботу не беруться.
Все в країні розікрали,
Довели до повного розвалу.
Підприємства не працюють:
Поля, ферми всі пустують,
Верхи капітал вивозять і складають,
А народи голодають.
Бродять голодні діти і сирітки,
Де ж взяти їжі, звідки?
Хворі дружно вимирають –
Ліки не доступні – їх не мають.
Ото ж в нашій маскараді
Справжня смерть, голод при параді.
Одні простягають руки, ноги,
Другі лопають від багатства,
Пруть чимдуж до перемоги.
Маскарад наш десять років діє,
Кожен грає свою роль, як вміє:
Одні спокійно вимирають,
Інші їдуть на заробітки,
А глитаї знають де, що тягнути і звідки.
Скільки ж нам роль цю грати?
Чи ж то всім нам вимирати?
Захід хоче землі наші всі забрати –
Годі їм вже пустувати.
Перекрашені комуністи, лідери усі
Дружно лижуть заходу місця усі.
А народ, це їм не врахунок,
Маскарад іде на повний хід.
Кінця-краю ще не видно –

Вмерти, не побачивши кінця, обідно.
Отож в нашім маскарадї
Перекрашуються з червоних в зелених, білих,
І при діях їх умілих
Захопивши владу, все грабують,
Совісті, гріха не чують.

Життя учить нас

Життя нас било і учило,
А ми вірили в чудеса:
Сподівались, надіялись і ждали,
Що усміхнеться нам краса.
Що на шляху життєвих перегонах
Дружбу вірною найдем,
І полум'я гарячого кохання
Все життя у серці пронесем.

Не буде зради і обману,
Засудим підлість і брехню.
З корінням жорстокість вирвем,
І доброту розсадим всю.

Хай доброта, любов, росте і процвітає,
Бо їй дано лиш вічно жить.
Не все на світі погигає –
Блажен, хто вміє щиро всіх любить.

І дуже мало таких найдеться,
Що ближньому захоче допомогти
В ущерб своєму благополуччю
На ризик і поміч йти.

Хто вистояв і не зломився
В життєвих спокусах боротьби,
За друга і недруга заступився –
Тому відкрита дорога в райській сади.

Вечірні роздуми

Мені судилось довго жити, –
За це нема кого винити.
А в житті, як на довгій ниві,
Не завжди бувають дні щасливі.

Долю свою не проклинаю,
Як благодать її приймаю.
Про розкіш і принади,
Про випадок, удачу я не помишляю.

Героєм стати не судилось,
А все життя трудилась.
Живу не так, як хотілося мені
І ношу піднімаю не завжди по плечі.

Що жде мене не знаю,
В душі малий-малий просвіт –
Тихо, скромно доживаю
Жаль, не судилось стати глашатаєм на весь
світ.

Перепис населення

Український президент

Не на жарт злякався,
Що у справі голодомору народу
Він перестарався.

А провівши перепис населення,
Половина зникла десь з поселення.
А ця, що лишилась половина,
Вимирає дружно кожної години.

І нема що глашатаям вже казати,
На цю тему краще помовчати.
А хто насмілиться пікне,
Як Гонгадзе зникне.

Ось такі нюанси президент вживає,
Залізною рукою нами управляє.

Роздуми старості

Зацвів жасмин духмяно, ніжно,
Вдихаєш чари ці на повні груди, звісно,
Хмарками білими в листі проглядають,
Про ніжність і любов всім нагадають.
Ах, повернутися назад хоч трішки –
Пройтись стежками молодості пішки!
Хоч то тривожна юність у війні пройшла,
Та серцю мила і вона.
В журбі і радості пройшла,
Так швидко пролетіла, промайнула,
Душа ще втрати тої не збагнула,
Аж захід входить у свої права –
Нагадує, що збиратись вже пора.

А я закохана у весь широкий світ,
Як чистая роса, як первоцвіт,
Як після цвітіння зав'яжеться насіння плід;
Я цілий вік шукатиму твій слід.
На тих стежках, де я колись була,
Там, де буяла зелена трава,
Там, де бриніло чарівне слово,
Кохання колихало там любого.
До пройденого думкою повертаюсь,
То радістю, то смутком наливаюсь.
Одне лиш відчуваю – втрачене життя,
Пора збиратися в небуття.

Пробудження

Спливає примхливий березень з небес :
Природу будить, щоб воскрес
Зелений світ і все живе,
Хай побуяє, дасть цвітіння, поживе;
Розкриє чари своєї вроди –
Багатство подарують всім городи.
А сонце обласкає і зігріє всіх,
Почуєш у двері веселий сміх.

Сосна

Стоїть в зажурі голий ліс:
Покірно листя скинув, –
Поряд ялинка тут росте
І холодок від неї линув.

Зелена чепурушка зустріла осінь у штики,
На ній красувались зеленії штики.
В мороз і в заметіль їх не скидає,
Таку вже вдачу має.

Десять років незалежності

Люди добрі, схаменіться –
На екрани подивіться
Як за корито депутати виступають,
Один другого болотом обливають,
Темнії ділішки також розкривають.
Отож схаменіться, ради Бога
Не продайтесь за гроші і подарунки
В сатани свої рахунки.
Грошики беріть, душу бережіть –
Голоси віддайте, хто добра хоче для народа.
Кричить Вітренко, рекорди всім побиває:
Про всіх вона все знає
Так пристрасно і соковито всіх облає,
То потрібно в Конотопі народитись
Щоб лаятись так навчитись
Кожного дістане, Мороза розіпне –
Гарно в неї лиш усе;
Та народу ні чого не дає.
А Ющенко ...
Йому вірив бідний народ,
А він, як і весь зброд,
Не зміг перед гріхом наживи устояти,
Хоч і обіцяв покаятись, гріхи замоляти.
Попався неборака,
Як булька лопнула, слава депутата.

Пів сотні партій наробили –
Красти і брехати добре вміли.
За десять років так розграбили країну,
Що схожа на похилину руїну.
Референдум провели –
Народну думку взнали,
Те в життя не втілили, не пускали.
Перепис провели, та й перелякались,
Що у справах голодомору вже перестарались.
Швидко вже не буде,
Кому поля обробляти,
От тоді почнуть землю на захід продавати.
Знов в свою калитку прибуток,
Та ще й не маленький, –
А хто пікне, як Гонгадзе зникне;
Ось які лідери розумненькі.
Десять років займалися грабунками чварами:
Збагачувалися швидко діями удалими.
За це в країні в нашій не карають –
Такі діячі в ролі депутатів виступають.
Корупція, беззаконня – ідеали в цій державі,
А ти, сіромахо, ноги простягни на лаві.
Як хвилі морські нас котило,
Дев'ятий вал назрівав, накривав.
Десять років топились, спливали, –
Сильний духом тоді виживав.
Нас голод і горе єднало;
Рятівної руки ніхто не подав.
Акули свої нас пожирали,
Світ не милим нам став.
То сонце прогляне із-за хмар,
Вітер вщухне, хвиля спаде.

Бог дасть, правда і в нас запануе
І нам втрачене все поверне.

Не всё на свете продаётся

Не всё на свете продаётся
И покупается не всё;
И есть в мире идеалы
Искушению не подвластны ещё.

Со времён создания мира,
С ВОСКРЕСЕНЬЯ ХРИСТА
Справедливость, верность и любовь
В человеке жить должны.

Блажен, кто законы эти не нарушит,
В справедливости и любви живёт,
Как Иуда не продаст и не купит –
А душу в вере бережёт.

Мы жаждем справедливости и чести,
Но в нашем мире справедливость лишь слова.
И потому мы все страдаем;
Нас купили, “душа на откуп отдана”
Владеет ею сатана,
Поэтому вокруг одна беда.

Но есть такие люди,
Что совесть, честь не продадут –
На них вся надежда.
Они Отечество с хаоса спасут.

Якщо доля обманула

Якщо доля обманула,
Щастя вкрала, підвела,
А після ще й відвернулась
І зрадливою, не доброю була.

Не печалься друже мій,
Що поробиш, ти змиришся,
Помолившись щиро Богу,
Вір, справедливість буде ще колись.

Вір, що радість ще настане
І миттєво все пройде,
Серце радістю заллється,
Смуток далеко віджене.

На життєвих перегонах
Всякого буває:
Журбу радість підмінє,
І часом все минає.

Час найкращий лікар
І історії суддя;
Свої вносить корективи,
Вихром змінює буття.

Журба

В самотині хвилюється мати,
Плаче ,хоче Бога благати.
Просить, молитву, прохання почуть –

Синочка з далекого краю вернуть.
Це ж кормилиць у старої,
Опора, підтримка і дах наді мною...
О, Боженько, Боже, зглянься, пожалій
Все лихо від нього розвій
Даруй йому успіх в ділах,
Привітним додому хай буде шлях,
Хай місяць земні запалить вогні.
Розженуть перешкоди в дорозі зірки,
Хай ангел охоронець його береже,
Святий Миколай додому веде.
О, Боженько, Боже, благаю Тебе,
Молитва моя хай до Тебе дійде.
Я вдячність Тобі в серці несучу,
Схиляюся низько, вірю, надіюсь, люблю;
З поміччю Твоєю синочка додому я жду.

Перебудова

Нам щастя не приносили підкови,
Загублені спрацьованим конем,
Житейські віхоли нас гартували;
Світ мінявся з кожним днем.

На світ з'явилися ми не випадково:
Нас супроводила свята любов,
Та вічного ж нема нічого, –
Життя крутило нами знов.

Хмільний бузок пахощі розлив,
А ми пили його до дна;
І легко дихати було нам,

Злегка крутилась голова.

Ми йшли протореним шляхом,
Як споконвічна пісня колискова;
І раптом впав імперії цей трон,
На Україні засяяла обнова.

І гарно все було б і до ладу,
І сонце б всіх ласкою зіграло,
Якби свої паразити-глитаї,
Не ссали кров з нас так уміло.

Народ на злидні прирекли,
Старих мором всіх морили:
Де ж суд праведний на них?
Невже їх капітал і небу не під силу?

Історія

Колись, хтось читатиме
З усмішкою мої вірші:
Пройметься приязно до них
За те, що правду чисту сповідали вони.

Чисту правду без брехні, прикрас
Всьому світу сповіщали,
Що ми в перебудови жорстокий час
Десятиліттями переживали.

Як зруйнували мораль людяності і доброти
Під гаслами незалежності і свободи;
Гнобили, нищили свій народ

Заокеанським босам всім до вподоби.

Виховували, пропагували лиш насилля,
Проституцію, підступність і грабіж ;
Поховали милосердя, справедливість, честь, –
Всюди беззаконня, вбивай, грабуй і ріж.

Але саме страшне те ...
Що кінця-краю безправ'ю цьому не видно –
Народ озвірів, ростуть дикарі,
За великий, талановитий народ обідно.

Наdejда

Чему бы жизнь нас не учила,
Но сердце чувствует всегда,
Что близятся минуты роковые
И на покой идти пора.

Всё увядает здесь земное,
И прах травой прорастёт.
К могилке старой, одинокой
Вряд ли кто, когда придёт.

Но те слова и мысли,
Что на бумагу мной занесены –
Они живые, в них душа моя,
Им тленность не грозит.

Они взволнуют иные души,
Правдиво повествуя,
Какой достался нам удел;

Что пережило моё поколеньє,
А выживали мы кто как умел.

В строках есть строка живая –
В них вера, надежда и любовь,
В них кроется нетленность,
А повтореньє жизни в новь.

Запам'ятай

На віку, як на довгій ниві:
Всякого буває,
Якщо добро всім несеш,
Бог тебе не забуває,
Не завидуй,
Приймай, що Бог дає,
Іначе втрапиш те, що в тебе є.
Не верховодь, шануй чийсь права,
Щоб дружба міцною була.
Шануй старих, їх пам'ять збережи:
Вона незримо захистить від всякої біди.
Чим більш людей тобі добра бажають,
Тим краще здоров'я і успіхи бути мають.
Чорна злоба у твоїй душі,
В співдружбі і підвласна сатані.
Вона біди всі до тебе приведе,
Твою душу у полон візьме.
Що не доброго комусь бажала,
Все тобі поверне, до тебе приведе,
Щоб запам'ятала!

Плин часу

Цвітуть сади рясно-рясно
А дозрівать плодам прийде час.
Життя промайне, як тепле літо,
Швидко минає все у нас.

Не зупинити обертів Землі
Заходу і сходу сонця;
Хоч безкінечно повторяються вони,
Та плине час, як промінь у віконця.

Час найкращий лікар і суддя,
Правдиво оцінить пройдене буття.
Він гоїть фізичні і душевні рани,
Змінить людству житейські плани.

Подумать тільки: як йому вдається?
Та кожне століття новим чимсь відгукнеться.
Хвилинка годину доганяє,
А силу величезну має.

Його не зупинеш, не доженеш, –
Втратиш, то вже не знайдеш.
Час змінить все нам дороге,
Наздожене мене і тебе;
Час золотий, прекрасний час,
Дай Бог, щоб довго не лишав він нас.

Метеорит

Метеорит живе коротку мить,
Бо сам в небеснім просторі горить.

І рідко коли до Землі він долітає,
Упавши на Землю, спокій має.
І я готова летить крізь всі роки
Метеоритом в небесній синеві;
Горить і спалити всі людські страждання і обиду
Во ім'я кращого життя в битю.
Во ім'я процвітання, поваги до праці,
Щоб кожная людина щасливою була,
Щоб діти здорові виростили,
До старих пошану завжди мали.

Смена тысячелетий

Среди недугов нового тысячелетия
Большая безработица,
Падение нравов, низкая мораль.
Неважное начало, оно стремится в дом.
Большинство душой не дорожит:
Продают её, колют и разбивают о гранит.
Врачует совесть, стремится исцелить,
То хорошие, доброе, любовно в нас вселить,
Пророческие строки воспоминаний,
Мужество потомков и дерзаний,
Как ореол над нами воссоздать,
Поэзия на крыльях должна поднять:
Поэзия великой силой обладает,
Она и любит, мужество придаст,
Вместе с нами и страдает,
Она, как воздух, нас питает,
Волнует сердце, воображение наполняет—
Пред поэзией я благоговею,
Молюсь, люблюсь как умею.

Столетие прошло, откроются архивы,
Всё, что было скрыто до сих пор,
Всё тайное, запретное,
Покажет миру славу и позор!
Во всём мне хочется до истины дойти.
Поэтому я скрепляю истории края –
Столетие за столетием, за стоном стон.
Как будто разорванную,
Но вечную связь времён.
Незримо проглядывается истина одна,
Как в далёкие и близкие времена
Вся тяжесть бытия,
На плечи народа лишь легла.
Народ стонал, народ страдал,
За ошибки и преступления
Своих правителей отвечал.

Падаюча зірка

Горить зоря яскраво в небі,
Горить падаючи до землі.
Я дитя свого народу
В радості, в війні і в біді.

Блукаю невідомими шляхами,
Блукаючи, втрачаю останні сили, –
Скрізь вітер віє в очі
Або стоять занедбані могили.

Та де ж фортуна забарилась?
Чому життя з одних проблем?
Чому зоря мій шлях неозарила ?

В потьомках навмання ідем.

Весь шлях долаю в одиночку,
А під ногами лиш камінь і квіти
Бували завали, перевали,
Та слава Богу допомагали діти.

Маю честь

Не дивлячись на те, що коси побіліли
І біля фінішу уже стою,
Та я на цій землі святій і грішній
Почуваюсь наче солдат у бою.

Мій командир – моє натхнення
На подвиг ратний клич подає
І захистить Вітчизну милу,
Головний обов'язок мій є.

Вітчизно, сплюндрована, ограблена
Не ворогами, а рідними синами.
А нам старим солдатам, ветеранам
Належить вартувати днями і ночами.

Як вірний підданий її,
Ярмо на собі ніс усе життя.
Моє багатство те, що на мені –
Зброєю поетична стрічка лиш була.

Та зброя ця влучно вражає –
Запалить вогонь справедливості і честі.
І щаслива. що в цім строю

Захищаю Вітчизну від розрухи і безчестя.

Суть буття нашого 2002 року

Якби ви знали депутати,
Як з вашої вини народ став бідувати, –
Дуже швидко вимирати.
Якби задумались хоч трішки,
Не роз'їжджали в лімузинах,
А почали ходити пішки.
До чого край свій довели,
Не славу, а ганьбу найшли.
Вас історія засудить,
В народі дух непокори будить.
Найдеться праведний суддя, –
Він затаврує ваше правління і буття.
Хоч вигляд робите, що Бога поважаєте,
Та в душі Його не маєте.
Ви в дружбі з сатаною –
Багатство не дає вам спокою.
Крадете, грабите та все вам мало,
До народу відноситесь недбало.
Та всьому буває кінець, –
Не спасе і повний гаманець.
А кару ваші діти, внуки понесуть –
У цьому є найвища суть.
Отож пора вам схаменутись,
Лицем до народу повернутись.
Не грабувати країну і народ,
Добро чинить як древній козацький рід!

На роздоріжжі

В країні всі на класи поділились:
Багаті, бідні і середняки.
А я стою між ними,
Не знаю, куди ж мені іти.

Звичайно, до злиднів я відношусь,
Хоч два дипломи і сорок років стажу маю,
Але стою на роздоріжжі
І як дожить не знаю.

Натхнення

Пишеться мені, що душа моя диктувала, –
Не за славою легкою я ганяла,
Не Онегінські залицянки виделись мені,
А труднощі перебудови в людським житті
Наклали відбитки свої.
Дух поезії ожив і надихнув,
Він все їство моє до краю сколихнув.
Бажалось швидше на папір все занести,
Той відчай, злидні, безпорадність ;
Кудись далеко від всього утекти.
Я відчуваю полонянкою себе,
Беззахист душить над усе.
На Батьківщині відчувати себе рабом –
Це незрівнянно ні з яким сном.
Сон з ніччю розтане, відійде,
А нам лишається те саме лихе і зтяжне,
Єдине, що душу підбадьорить, звеселяє –
Оптимізм, душа надію має.
А ця розкішна природа краю,

Ні з чим її я незрівняю.
Сади цвітуть, на землі рай,
Після фрукти дозрівають – встигай, збирай.
Відкрила двері, а з саду
Дихнув на мене сам нектар,
Як благодать, як Божий дар.
Цвіте, буяє вишня, груша,
Слива, яблуня, калина,
Яскравий червоний буз і черемшина,
А жасмин, жасмин, хоч непоказний,
Та пахощі розлив по вулиці усій.
Соловей з позаранку ще співає,
На кохання подруг закликає.
Зозуля теж не відстає –
Цілий день кує, кує.
Тюльпани, нарциси, рано розцвіли,
Які ж ви гарні, чепурні були.
Ну прямо рай земний навколо.
Ось ця краса, пахощі дають, –
Вони надихають лікують душу у любого.
Любіть природу, вона зцілить вашу душу,
Дасть натхнення і терпіння, признатись мушу.

Правду кажіть

Я побажала б письменникам, поетам
Послухать, як б'ється серце у народу –
Розмову по суті вести,
Є така нагода.

В поезії і творах берегти
Те, що народу свято.

На підкуп і змову не йти,
Вітчизну боронить завзято.

А хлам вульгарний гнать,
Викинуть подалі з себе,
Щоб не соромитись колись
Ані людей ні неба.

Шипшина

Біля яру польової дороги
Трактор на весні буксував,
Кущ шипшини великий
В колію колесом він зім'яв.

Надірвані корні, понівечений кущ,
Та завзятою силою
За життя він боровсь –
Воно було йому милеє.

Сонце весняне пригріло,
Вітер болото все осушив,
І сили найшлись, хоч понівечений
Та й ожив і зацвів

Так і я, як мені дуже важко,
Хоч порізана, понівечена, а живу;
Хоч від праці прилипне сорочка,
Як скрута ламає, а я силу найду,
Як шипшина та польова зацвіту.

В моїм краю

В моїм краю гори не високі,
До верху лісом поросли.
В річках не має водоспадів,
Як оком глянути степи.

Широкі луки, розмаїття трав –
Куди не глянеш, скрізь пшениця
І бурячок, і соняшник, і льон,
І різні овочі, все як годиться.

Край мій славиться садами –
Це гордість мого народу,
Що зрівняється з українською вишнею?
Вона і за морем всім в угоду.

Пухкого короваю ніхто так не спече,
Від нього пахощі, аж на двір іде.
А українське сало славиться усюди,
Хоч з юмором але талановиті люди.

О, краю мій!
Не кращі часи ти переживаєш,
Але надія є,
Що колись розквітнеш ти і забуєш.

Доля

Відцвіли вишневі сади,
Сніжинками літали їх пелюстки.
Не співав соловей у гаях –

Я бачила тебе у мріях і снах.

Бачу блиск твоїх карих очей,
Чую голос розумних речей;
Наче лебеді в небі летять,
Так в мріях за тобою буду літять.

В мріях з тобою блукала,
Нашого щастя шукала;
Наче сховалось воно за кущем, –
Розцвітає, забуває завтрашнім днем.

Як небо розсіяло сонячний жар,
Як роса піднялася у пар,
Так кохання нас зчарувало, –
Навіки обох поєднало.

Хазяйська дитина

Розлетілись важкі чорні хмари,
Проглянуло сонце з блакитних небес.
Пар клубився над землею,
Діловий чоловік на скрипучому возі в село
мене віз.

Блищала рілля степова,
Яструб в небі кружляв;
Заляканий заєць чимдуж
Від нас степом тікав.

А скажіть мені пане їздовий,
Ким працюєте в селищі ви?

Для годиться, помовчавши трохи,
Поправив картуз на своїй голові.

Я на всі руки майстер
І виконую різні роботи;
Разом з усіма у селі
Ділю радості всі і турботи.

Я пошту вчасно доставлю,
В посівну на поля насіння везу;
В сінокіс з усіма на покосі
Трав'яні валки ворошу.

А коли починається осінь –
Книжки в руки і в школу спішу;
Не займаюсь дурницями,
Завжди роботу потрібну найду.

Це в містах ледачі гультяї живуть, –
Байдикують коляться і п'ють.
А в селі, як не будеш гаразд працювать,
То взимку не матимеш що пожувать.

Проказавши спокійно, шапку знову поправив,
Цвѡохнув батогом він конячку;
Показав на озимі очима
Похвалив зелене вруно спочатку, –
У справах хазяйських діловито сам розбирався.

А скільки ж вам років?
Поцікавився я, запитався,
– Мені вже одинадцять, сам хазяйство веду,

Содержу ще маму і меншу сестру.

У вирій

Журавлі і гуси у вирій летіли, –
Вітри північні зачастили:
В ночі вже й холодом війнуть,
Ліси й сади в позолоту вдягнуть.

Мені також пора збиратись відлітати,
Досить ряст топтати.
Як нам заповідало небо,
Прощати всім все треба.

Зажурина природа перед сном
Щедро людям віддає своє добро:
Томати, огірки, яблука грушки, гриби, –
Так хочеться і мені подарувать свої думки.

Голубить ніжно осіннє небо,
А іноді густим дощем полле, –
Так знайдеться зла натура,
Що на мене болотом хлюпне.

Як старий кущ калини
В моїм саду рясно зацвіта,
Так я життєвий шлях коли з дощами,
Коли з сонечком чесно віддано пройшла.

Лісничий

Наш лісничий не на жарт розсердився,
А в руках у нього прутик опинився.
Прут блищав ще від роси
З щойно зрізаної деревини.

Що там трапилось питаю,
Хто вас так сильно розізлив?
А лісничий сердитий вже до краю
Зубами лиш скрипів.

Якийсь негідник і хапуга
Біля проїжджої дороги
Зрізав ясена і дуба.
Саме тут йде лісосмуга.

І державі і лісництву заподівав
Збитки так злодюга.
Точка зору в мене ось яка –
Дізнатись, хто цим промишля.

І самому суд йому вчинити:
П'ятдесят гарячих батогів
І сто дерев посадити.

Весна-красна

Розтав вже сніг,
Вода зійшла в долини,
Свіжістю запахло навкруги,
На проводах щебетали голосисті ластівки.

Щетинкою стояла промита травиця,

Молодою зеленн гай блищав.
А соловей, співаючи зрання і до ночі,
Подруг на кохання закликав.

Садки цвіли рожево-білі,
Їх пахощі п'янили на ходу;
Скрізь чулося зозулине кування,
Стрічали всі чарівницю весну.

Вона не лише природу розбудила, –
Стріла Амура багатьох вразила,
Коханням серце запалила,
Негаснучий вогонь весною обновила.

Щасливе сімейство

На старій високій вишні
Я повісила шпаківню,
Щоб горобчикам зимою
В ній було затишно.

Але в квітні потепліло
І шпаків багато налетіло.
Як уздріли чудо-хатку
Горобців вигнали спочатку.

Ф'ю, ф'ю, ф'ю,
Звідціля тікай, бо вб'ю.
Почали пушок збирати
І кубельце готувати.

Горобців і близько не пускали,

Своїх нащадків піджидали.
Літом пізно і восени
Вся родина щасливая були.

При моїй появі у дворі
Дружно співали всі мені,
Наче дякували за хатку,
За підкормку і за ласку.

Ось шпаченя несміло полетіло,
Мама серце аж замліло.
Хоч би син не впав,
Назад в хатиночку попав.

Матуся за ним полетіла,
Застерігала, підтримувала і учила.

Де ти, зіронько моя?

Колись я чула від бабусі,
Якщо родиться дитя,
На честь його у небі
Загоряється нова зоря.

І дуже хотілося мені
Знайти свою зорю;
Порозмовляти з нею,
Довірити їй віру свою.

Щоб вона, як духівник,
Радила і застерігала,
А я вірного завжди

Наставника мала.

Зорі чумацького шляху
Мені завжди мигали,
Але своєї власної зорі
Я так і не пізнала.

Зоре моя, Зоре,
Зіронько ясна,
Явись, озовись до мене,
Я ж тужу одна.

У вечірнім небі
Я тебе шукаю,
Весь життєвий шлях
Самісінька долаю.

По гриби

Хай сидить рибалка тихо
В очеретах від зорі,
Хай мисливець десь поблизу
Бродить з рушницею на плечі.

Та скажу вам по секрету
Є в людей пристрасть ще одна;
Не дасть заснуть спокійно –
Це любитель ранкових пошуків грибника.

Засіріло вже надворі,
Тихо, тихо навкруги;
Ніж в кишеню, кошик в руки

І на пошуки пішли.

Обережно заходиш в царство
Дубів, грабів і берез.
Густа роса в траві і листі,
Ти мокнеш, але далі йдеш.

Он на видності мухомори
В червоних шапках і білії крапки;
Стоять так гордовито.
Видно з далеку, бери нас же бери.

Та ми добре знаєм
Мухомори – лютий яд;
Обминаєш здалека,
Пішли далі наугад.

Та де ж ви поховались,
Грибочки, малі лісовички ?
Приглядайся-но ти краще,
Під кущик зазирни.

Розгорни густу травицю, –
В листі схований стоїть
Самий натуральний білий гриб.
Присідаєш потихеньку
І шукаєш навмання:
Ось іще три-чотири крепиша.

То зберуться всі грибочки,
Де густа трава-листва,
То розкинуть табір свій

В темних хащах сосняка.

І грибник неполіниться –
Обережно зріже ніжку всім,
Завтра на світ Божий появиться
З цієї грибниці цілий ще загін.

А коли корзина повна,
Втомлено додому йдеш.
Залюбки багатство лісу
Взимку споживеш.

Києве мій

Прекрасний наш древній Київ, –
Блищать храмів його купола,
Уквітчали каштани вінком,
Високо піднята Богдана гранітна рука.

Сонячним сяйвом столиця світилась,
І ніжність блакитного неба в горі;
В задумі Шевченко стоїть у граніті
І думає думи свої.

Князь Володимир, як символ християнства,
Древню Русь на добро благословляв;
А погляд його з круч Дніпровських
До Карпат і Ногайського степу сягав.

Кирило і Мефодій до нас завітали:
Кирилицю нам принесли,
Наш древній народ поважали,

Освіту і мир нам несли вони.

Києве наш, ти як перлина
В розбурханім морі стихій.
Ти символ миру, добра на землі,
І народу свого добрих надій.

Києве мій, колиска древніх слов'ян,
За багато віків ти пережив
Гіркоту поразок і друзів обман,
І радість гучних перемог,
Які дарував тобі Бог.

Відплата

Війну я знаю не з слів чужих:
Сама жахи всі пережила;
Чотири з лишнім роки
Війна у мене відняла.

Пізнала блокадний голод
І лють жандармів-палачів,
І попелище, схованки в каменоломнях,
І наш народний гнів.

Та, слава Богу, ми перемогли
І ясний день, і голубінь неба,
І ми до перемоги дожили.

Та старий світ нам кинув виклик:
Ломку в себе почали,
І всі народні здобутки

Ламали, все тягли, гребли.

А відчайдушнії хапуги
Намагались все загребти,
Зламать народ, його волю –
По трупах до багатства йти.

Та всі вони прорахувались:
Не врахували, що й тут є
Ахіллесова п'ята,
Що небо не обманеш.
Якщо не ти, нащадки заплатять за всі твої діла.

Що гнів народу і страждання
Осудить небо і колись
Прийдеться всім, хто не по правді жив,
Сторицею за все платить.

Хай буде мир і чисте небо,
Хай сміється дітвора,
Хай щаслива буде мати,
Що хлібцем покормила своє дитя.

Світобачення

Четвертий раз ходила одержати п'ятдесят гривень з книжки. Надивилась, як нагло пхаються, грублять, недодержуються черги і зробила висновок

Іноді в час розлуки
Роблю підсумок своєму життю,
Аналізуючи всі за і проти,
Висновок такий роблю.

Я все життя вчила дітей
Тому, що їм тепер мішає;
Сьогодні в нашому суспільстві
Ця філософія вмирає.

Порядність, чесність, дружба, –
Це зайвий клопіт їм,
Любов до ближнього, до Батьківщини,
Героїзм, вже десять років як віджив.

Сьогодні честь – це слово словникове;
Ці якості не тотуються ніде.
Все доброзичливе, порядне
Швидко-швидко відімре.

Тепер суспільство наше
Формує нового напрямку людину:
Наглість, жорстокість, брехня,
Нажива й гроші, гроші до загину.

Нова людина має виглядати
Як кат, хапуга, підлий ловелас;
По трупах іти до мети і до наживи –
Ось нова формація і новий елітний клас.

Указ Петра Великого

Давним – давно ще в молодість мою
Петровську епоху я вивчала;
В Петербурзі в музеях я бувала,
Там цікавинку найшла:

“Указ Великого Петра”.

“Вылавливать всех штиляг
и водить на скотный двор.
Всех наказывать розгами, не взирая
на вопли и знатность наказуемого.
до тех пор, пока от гишпанских
штанов зело похабный вид не
останется.”

Наказ цікавий, хоч і лукавий.
Але льгот нікому не було,
Що заробив, те тобі дано.
Якби наша привелігійована еліта
Вміла державі так служити,
То ми давним-давно б кризу подолали,
У країні розквіт мали,
З древніх указів дечому можна поучитись –
Нема нам дуже чим гордитись.
Там теж раціональне зернятко є,
Не все погане, що старе.

Синам

Сини, синочки дорогі,
Єдина втіха, що в мене є,
Чим я жила, плекала і дорожила,
В чим пройшло життя моє.

Ваші негаразди і невдачі
Я боляче переживала;
Молилась щовечора за вас,
За вас у Бога я благала.

Послать здоров'я і благополуччя,
Відвернуть все зле і нечистеє від вас,
Дати мудрість і терпіння
Дружити між собою повсякчас.

Сини, синочки, кровинки моєї плоти,
Ви найдорожчі, що в мене є.
Благаю Бога поселитись в душах ваших
І відвернути все зле, лихе.

Прости їх Боже милосердний,
Не залишай в біді,
Продли життя, дай благополуччя,
Успіхом в труді нагороди.

Мудрість слова

Сьогодні, як колись,
Історія крізь товщу давнини все тягнеться,
Все відійде у небуття,
А слова на папері всі остануться.

Невідомо коли,
Та в кожному столітті траплялось,
Що міста, народи і країни
Не воїнам, а співцям слова здавалися.

Слова правдивих мудреців,
Тепер і в античності
Свій жар несли народам,
Їм відкривались крепості.

Гора від вітру і води
З часом вся розвалиться,
Піду і я в небуття,
Та слова на папері всі остануться.

Мішалось життя і смерть
На руїнах народжувалось нове,
Як віщун істини буття
Завжди лишалось слово.

Воно бальзам для молодих,
Віщун і добрий наш учитель,
Кохання серцю подарує,
Пізнаєш, хто друг, а хто мучитель.

Хвилюють серце звуки вічності
Домудрості нас закликають,
На жаль, на жаль, не всі їй дослухають –
Душу продають, самі вмирають.

Комета

“Ця комета раз в сто років з’являється
біля Землі, чула по радіо”.

Ты примчалась, как предполагалось
В этот год, месяц, час.
Вильнула длинным хвостом
И скрылась с глаз.
А у нас этот год знаменательным был,
Парад планет проходил.
В мае мы все наблюдали,
Как планеты на одной линии стояли—

Орбиты их всех совпадали.
К чему бы это могло случиться?
Скажи, комета, вселенной птица.
Почему бы тебе не поделится секретом,
Что кроется в параде этом?
Ведь мы в двадцать первый век вступили,
А в двадцатом у нас кровавые войны были.
В гулагах, в концлагерях людей томили,
Но Гитлера-злодея мы всё же победили.
Боги нам силу послали
И супостата мы сокрушили.
Не слушали люди пророков,
Совершали много пороков,
В срок пятом ликование, отмечали победу,
И атомный гриб завис надо всеми.
Солнце Создателей всех осветило,
Чтоб мирно и тихо все жили,
Чтоб не сорвался над землёй ядерный гриб,
Чтоб сей мир от бомб не погиб,
Чтоб не ушли в глубины континенты,
Не умерло всё живое зараженное
Смертоносной пылью в те моменты.
И всё-таки вселенная расколола ядерный орех
У Чернобыля за великий грех.
Раскалённый уран бетоном залит,
У Припять - реки воздух весь ядовит.
Ты, комета, людям подсажи.
Что только созиданием будем мы спасены.
О, Чернобыль,
Ты человека боль и слёзы,
Унёс много жизней и их грёзы.
Ты напомни ещё раз

О гибели всех в один час.
Что с этим джином шутки плохи,
Не отвернут беду и Боги.
Нужно всем остерегаться—
К зарядам этим не прикасаться,
Если хочешь жизнь сберечь,
Продлить планете её век.
Не улетай ты так быстро,
Постой, погоди,
Что ждёт нас подсажи,
Послушай голос и слёзы Земли,
Агрессоров и террористов всех накажи.
Летишь? До свидание хвостатая фея,
В двадцать втором встретишь землян, я
надеюсь.
Только со знанием можно спасти бытие,—
Я в это верю, как в пришествие твоё.
Ты слышишь мой голос, голос Земли,
До свидание,
Вселенной всем привет от землян принеси.

Обережно

Обережно втручайся,
Ритм не поруш,
З природою вічливий будь,
В хороводі блукаючих душ.
Там ритм свій і склад
Гармонія з душею має свій лад.
А розум, прислухавшись їх,
Пише рука,
Що диктує і йде звисока.

Ті ноти, слова і заграву
Виводить на світ, на добро і на славу.
Щоб серце зігріти, любов поселити,
Ми ж цієї природи єдині діти.

Рідний край “Любов до краю”

Місячне сяйво все затопило:
Місто, садки, морські береги.
Приплив біля скель пісок ворушив,
Неначе невидимі русалки ішли.

Дрімало втомлене море,
В садках заснули птахи.
Яскраво мерехтіли зорі,
Порушував спокій плеск тихий води.

Засиділась я на чиемусь човні;
Мене обгортала пітьма,
Думка полинула в минуле,
На свободу, на простір рвалась душа.

Невидима сила мене надихала,
До рідного краю любов вирувала.
І більшого щастя не треба мені
О, Боже , що дав Ти синам і мені.

Краса рідного краю мені наймиліша, –
Хлібець тут найсмачніший.
До болю все рідне близьке,
Хай край мій завжди цвіте.

Колиско моя, рідний краю,
В радості і в горі тебе я кохаю.
Ти як Ахіллесова п'ята
Даєш натхнення, віру в життя.

Хто вистояв в житті цім труднім,
Як полум'я всього обдало;
Хто пристосувався до змін,
Про того кажуть, повезло.

Життя прожити не так просто:
Трудів і вмінь багато прикладеш,
Якщо фортуна одвернулася від тебе,
Не старайсь, щастя не найдеш.

А ця примхлива фея
Керується з небес зорею,
А дехто просто називає
Щасливою долею.

Нерозділене кохання

Цвіли сади, весна буяла,
Все утопало у цвіту, –
Солов'ї без перестанку співали,
Закликали на кохання подругу свою.

В ту весну в моїм серденьку
Ти запалив кохання жар.
Навіщо тебе взнала?
Спокій мій тепер пропав.

Як ти проходив моїм садом,
Я задивилась на твій стан,
Пригорнувшись до вишні молодії,
Просила Бога, щоб мене ти покохав.

При зустрічі зі мною
Ти жартував, надій не подавав .
А вечором зібравшись на гулянку,
Багатої, ти вигоди шукав.

О, мрії, мрії, дівочі мрії,
Навіщо ви так рано розцвіли,
Запалили жар кохання
І мене до цього довели.

Братами ми були по совісті
Братами ми були по совісті,
І дружбу ми водили,
Боготворили Батьківщину, –
А душу віддали Україні.

Тут корінь наш, –
Ми його насіння.
Куди б нас не кидало життя,
А радість находим на Україні.

Такого роду ми і племені,
Що щиро любим рідний край;
Не продамо, не зрадимо,
А маєм те, що Бог нам дав.

Розлука

Сходило сонце за горбом,
Все небо розовіло,
Глибоким, і кругом
В ранковий час німіло.

Я мовчки твій лист дістав,
Читаючи знову хвилювався,
Цей почерк мені рідним був,
Назавжди в пам'яті остався.

Всі вірші з листів твоїх
Читав на пам'ять, закривши очі,
Або під гітару їх співав,
Засиджуючись до півночі.

Я жду кінця розлуки,
Як жде пташина нового дня.
Сумую, несу розлуки муки –
Зустріти б, пригорнути,
Це найбільша нагорода б мені була.

Студентська клятва

В благодатню літню пору,
Як все буяло і цвіло,
Нас кликав ліс, ріка і гори,
Дарували прохолоду, енергію, тепло.

Як довго ждали тієї миті,

Багато тривоги нами пережито.
Часто над книжками засипали,
Нарешті диплом в руки взяли.

Важким трудом він нам дістався,
Ми вистояли, ніхто з нас не зламався.

Душу заповнює радість,
Життя зігріє нас теплом.
Тепер Вітчизні ми послужим
Чесним, праведним трудом.

Поклянімось друзі,
В цю святкову мить,
Батьківщину рідную любить,
Віддавати всі знання, енергію і уміння,
Щоб розцвітала, багатіла вона віднині.

Як збрехати?

Хуртелиця кружляла,
Лютувала зимонька-зима.
А у студентів молоденьких
Сесія – гарячая пора.

Дискотеки, бари і розваги
Остались позаду.
Тепер потрібно всім
Наук зазубрювать ази.

Сміливості нам не позичати,
Знань лиш не хватає, –

На лекції не ходив
І конспектів теж немає.

Ой ти лихо, ще й біда,
Як же іспит цей хоч здати?
Може далі вже візьмусь,
Не буду лекцій пропускати.

Як повідомить батьків
Про своє розгільдяйство,
Краще все зіпру
На викладачів і начальство.

Буває

Звичайно той, в кого розуму нема,
По глупості своїй нікчема,
Він генію завидує безмежно
І спопелив би його очима.

Розумних всіх ненавидить, оббреше,
Босу в ... заглядає, лагідно чеше;
Чесних всіх продав би наповал –
Весь світ би в руках своїх держав.

Любими вчинками кар'єру здобував,
По трупах і головах скакав.
Жаль, що сміття це не переводиться
І чесним, розумним спотикатись доводиться.

Вічність

Весь світ великий і строкатий,
Як диво, розділений на дві частини, –
В одній скорбота і труд,
А друга в радості, при владі і по нині.

Не бійся, друже, сміливо іди, –
Тобі свій шлях не обминути,
Ти і там крізь біль і тугу пройдеши,
Коханням можеш спалахнути.

Все буде, як судилось,
До цього зорі прирекли;
Хай плачуть і ліси, доли, гори,
А ми приречені своєю стежиною іти.

Людина ти, створіння боже,
І все людське тобі дається:
Горе і радість пополам,
Коханням вічним все займеться.

В житті все швидкоплинне,
Лиш смерть і кохання вічне.
Живі всі пройдуть цей шлях,
Тому хай горить в тобі кохання вічне.

Жарти долі

Доля пустунка, жартівниця
Над нами іноді жартує:
Ледачим, тупим, підлим
Кар'єру і чини дарує.

Розумним, чесним, працьовитим
Скрізь тернистая дорога;
Невдачі в кожному ділі
І прикрощі з самого порогу.

Зібраним, діловитим юнакам
Гетеру вітряну подасть,
Та в узді коханого тримає,
Наставляє роги, хоч смійся, а хоч плач.

Буває і навпаки:
Коли розумній, працьовитій берегині
Гультя ледачого посвата ;
Змарнує молоде життя з ним,
Не розрадить втручання ні батька а ні брата.

Отак любить доля жартувати,
Своїми пустощами б'є;
Проблеми в життя вносить
І рідко-рідко добром війне.

Синам

Я відчуваю всім своїм еством,
Що надоїла діти вам обом.
Мені матеріально і фізично помагати,
Дрова, вугілля везти, картоплю копати.

Старію, нуждаюсь в допомозі,
Пора вже відпочити у бозі.
Нащось Бог мене тримає, –
Моя присутність вам заважає.

Пробачте матері, грішниці старій,
Хай Бог вас оберігає,
Дарує благополуччя і завжди помагає.

Літнарович Тетяна Миколаївна

Стежинами життя

Третій збірник поезій

Впорядкував: Літнарович Руслан Миколайович
Комп'ютерний
набір та макетування: Дорошенко Ігор Володимирович

14000, Чернігів, вул. Бєлова, 4
Кафедра геоінформатики і геодезії ЧДІЕіУ